

Aanbod literatuur rond de doop

Voor wie zich wil bezinnen op de inhoud en rijkdom van de doop is veel literatuur verkrijgbaar. Hieronder wordt een overzicht gegeven van werken die verkrijgbaar zijn. Het overzicht is bedoeld als hulpmiddel voor hen die zich willen bezinnen op de betekenis van de doop. Als gedoopt persoon, als doopouders, als ambtsdrager, of als kring.

Voor de selectie zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Het gaat bijdragen passend bij de achterban van het LCJ
- Het gaat om uitgaven uit de 21^e eeuw
- Het gaat om werken met een bezinnend karakter en om boeken die in het voorjaar 2018 bij de boekhandel verkrijgbaar zijn.

	Kerkelijke achtergrond auteur	Inhoud ¹⁾	Moeilijkheidsgraad ²⁾ (1 tot 3 sterren)	Besprekingsvragen	Aantal pagina's	Prijs [2018]
Stemmen uit de (Nadere) Reformatie						
Luther, Maarten (1483-1546)		B+K+R		N	121	14,50
Calvijn, Johannes, beschreven door G. Kater (1978-)			***	N	142	8,50
Henry, Matthew (1662-1714)		B+K+R		N	184	12,95
Luther, Calvijn, Teellinck, á Brakel en Kohlbrugge beschreven door A. de Reuver (1942-)		R	**	N	83	9,95
Bijdragen uit 21^e eeuw						
Amstel, J. van (1936-)	CGK	B+K+P	**		102	9,95
Baars, A. (1947-)	CGK	K	*	N	91	9,95
Belt, H. van den (1971-)	PKN (GB)		**		72	7,95
Deursen, F. van (1931-)	NGK	F	*	J	55	5,95
Graaff, H.G. de (1947-)	PKN (GB)	-	*	J	48	7,99
Kooten, R. van (1950-)	HHK	F+K	**	J	239	19,90
Korving, H. (1954-)	CGK	B+K	**	J	96	6,95
Lam, H.J. (1956-)	PKN (GB)	F	*	J	45	5,90
Mensink, A.J. (1969-)	PKN (GB)	B+K+P+O	**	J	100	13,50
Procee G.R. (1953-)	CGK	B+F+K+O+P+R	***	N	367	19,95
Ruitenburg, P. van (1953-)	GG	B	*	N	70	10,50
Vergunst, E.F. (1927-2017)	PKN (GB)	F	**	N	64	6,95
Verhaar, J.J. (1950)	PKN	F	**	N	176	13,50
Vries, P. de (1956-)	HHK	B+K+P	***	N	87	10,50

1) Inhoud

(B) Bijbels-theologisch onderwijs → Met brede bespreking van teksten over de Doop, of thema's als het verbond.

(F) Bespreking van het doopformulier → Ook hier ontbreekt een Bijbels-theologische onderbouwing niet, maar dit wordt gedaan n.a.v. het formulier.

(K) Uiteenzetting kinderdoop → Uiteraard ook vanuit een Bijbels-theologische perspectief, maar puur gericht op het thema van de kinderdoop.

(O) Aandacht voor opdragen of overdoop

(P) Pastorale zorg bij jong gestorven kinderen

(R) Stemmen uit de (Nadere) Reformatie

2) Moeilijkheidsgraad:

* Eenvoudig, maar inhoudsvol. Laat deze kans niet gaan!

** Span je een beetje is, lees een paar bladzijden per dag en je krijgt heel wat moois mee.

*** Ga er eens goed voor zitten, en laat je verrijken door de inhoud van dit boek

N.B.:

De volgende boekjes zijn niet meer nieuw in de boekhandel te verkrijgen (en worden daarom hier niet besproken), maar zijn zeker lezenswaardig:

- Bruggen, J. van, *Het logo van het geloof. Over de doop* (Kampen: Kok, 2004)
- Kraan, van der P., *Noem mij bij mijn diepste naam. Dagboek rond de Heilige Doop* (Kampen: De Groot Goudriaan, 2010)
- Loonstra, B., *Het badwater en de kinderen* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2008)

STEMMEN UIT DE (NADERE) REFORMATIE

Henry, Matthew, *Het teken van de doop*, vert. Christine Pas-Donker (De Banier, 2010)

[[Recensie](#) op Digibron]

Auteur

Matthew Henry (1662-1714) werd in 1686 tot predikant bevestigd in Chester. In 1712 neemt hij een beroep aan naar Londen. Zijn levenswerk was een Bijbelverklaring, die hij tot aan het boek Handelingen geheel zelf verzorgde. Na zijn overlijden op 22 juni 1714 maakten anderen, met behulp van nagelaten aantekeningen, het werk af.

Introductie

Als wij kinderen van de Heere ontvangen, mogen wij ze aan Hem teruggeven. Door hen ten doop te houden vertrouwen we hen toe aan Zijn grote liefde en genade. Wij leggen ze aan Jezus' voeten en vragen Hem om Zijn zegen.

In dit boek toont Matthew Henry (1662-1714) de rijkdom van de kinderdoop, als teken en zegel van Gods verbond. Hij gaat uitvoerig in op de verschillen tussen volwassen- en kinderdoop, de betekenis van het sacrament en de juiste toepassing ervan. Ook laat hij zien hoe ouders en kinderen samen werkzaam mogen zijn met hun doop.

Luther, Maarten, De Heilige Doop, vert. Erika Heijboer-Sinke (Ermelo: Snoek, 2009)

[[Recensie](#) op Digibron]

Auteur

Maarten Luther (1483-1546) werd te Eisleben in Duitsland geboren. In 1505 werd Luther monnik in het Augustijnenklooster in Erfurt. Daar begon zijn zoektocht naar een genadige God. In 1508 werd hij benoemd tot hoogleraar aan de Universiteit van Wittenberg. De publicatie van zijn 95 stellingen tegen de handel in aflaten op 31 oktober 1517 is het symbolische begin van de Reformatie.

Introductie

In deze uitgave behandelt Luther vragen rondom de doop. Het boek is een bewerking van een serie preken die hij in 1534 over de doop heeft gehouden. De uitgave verscheen voor het eerst in 1535 en was met name bedoeld om gemeenteleden een weerwoord te geven in de discussie met de wederdopers, die fel tegen de kinderdoop ageerden.

Kater, G., De kinderdoop bij Calvijn (Houten: Den Hertog, 2014)

[[Recensie](#) op Digibron]

Auteur

Ds. G. Kater (1978) is sinds 2014 predikant van de hersteld hervormde gemeente te Waarder. Daarvoor diende hij de gemeente Hasselt-Rouveen-Zwolle e.o. (2010). Ds. Kater heeft tijdens zijn studie theologie onderzoek gedaan naar Calvijns opvatting over de kinderdoop. Johannes Calvijn (1509-1564) zelf werd geboren in Frankrijk, maar hij heeft het grootste deel van zijn leven als vluchteling en predikant gewoond en gewerkt in de Zwitserse stad Geneve.

Introductie

Te midden van de vele stemmen die in deze tijd te horen zijn over de Bijbelse grond en betekenis van de kinderdoop, is het leerzaam om te luisteren naar de stem van Johannes Calvijn. Een (her)oriëntatie op Calvijn kan een belangrijk middel zijn om de Bijbelse grond van de kinderdoop te handhaven, om de prediking en het geestelijk leven te bewaren bij een Bijbels evenwichtige visie op de betekenis hiervan, maar ook om onvruchtbare (kerkelijke) verschillen en/of tegenstellingen rondom dit thema te overstijgen.

Opzet boek

In het eerste deel van dit boek wordt door middel van een historisch onderzoek ingegaan op de visie van Calvijn op de kinderdoop als sacrament. De auteur behandelt Calvijns visie aan de hand van zijn Institutie (1536), De Catechismus van Genève (1543), en opnieuw de Institutie (1559).

In het tweede deel van dit boek wordt ingegaan op de actuele betekenis van de opvattingen van Calvijn over de kinderdoop.

Reuver, A. de, Meer dan een teken. De doopbelofte in reformatorisch perspectief (Heerenveen: Groen, 2004) [Luther, Calvijn, Teellinck, à Brakel, Kohlbrugge]

Auteur

Ds. A. de Reuver (1942) werd in 1972 hervormd predikant te Tholen. Daarna stond hij te Capelle aan den IJssel (1976) en Delft (1984). Van 1994 tot aan zijn emeritaat in 2007 bijzonder hoogleraar

vanwege de Gereformeerde Bond aan de Universiteit Utrecht. Van 2010 tot 2015 heeft hij pastorale bijstaand verleend in de hervormde gemeente te Serooskerke.

Introductie

Prof. De Reuver gaat in dit boek in op de belofterijke betekenis van de heilige doop. Hij werkt dit thema uit aan de hand van het gedachtegoed van twee reformatoren (Luther en Calvijn), twee nadere reformatoren (Teellinck en á Brakel) en een negentiende-eeuwer die zich aan de Reformatie verplicht wist (Kohlbrugge). Deze uitgave biedt een pastorale inleiding over de doopbelofte en een beknopte handleiding voor het persoonlijke geloofsleven.

Opzet boek

In de inleiding schrijft de auteur: "Wat mij voor ogen staat is een pastorale inleiding over de doopbelofte te bieden, die naar ik hoop iets van een handleiding voor het persoonlijke geloofsleven mag hebben. (...) Deze inleiding is meteen een rondleiding door enkele perioden van de theologiegeschiedenis." De vijf theologen die De Reuver onder aandacht brengt worden niet systematisch vergeleken. De verschillende tijden waarin de auteurs leven hadden ook hun eigen fronten waar de kerk tegen te strijden had. De intentie van De Reuver hoopt 'de hier geboden bezinning niet alleen in theologisch opzicht interessant zal zijn, maar ook in pastorale zin relevant'.

BIJDRAGEN UIT DE 20^E EN 21^E EEUW

Amstel, J. van, *De rijkdom van de kinderdoop (De Banier, 5^e druk 2018)*

Auteur

Ds. J van Amstel (1936) werd in 1965 bevestigd tot predikant in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Middelburg. In 1971 volgde Enschede-West, in 1978 Ede, waar hij stond tot aan zijn emeritaat in 2010.

Introductie

Het dopen van kinderen is voor velen niet meer zo'n zekere zaak. Is de kinderdoop wel bijbels verantwoord? Hoort de doop niet ná de bekering? Gelukkig zijn dit niet alleen vragen van deze tijd. De Heidelberger Catechismus, de Nederlandse Geloofsbelijdenis en de Dordtse Leerregels blijken, ook als het om de doop gaat, actueel te zijn. De auteur heeft heldere antwoorden en leert ons de rijkdom van de kinderdoop opnieuw te verstaan.

Opzet boek

De twaalf hoofdstukken in dit boek geven een toelichting op de verschillende onderdelen van de belijdenisgeschriften die over de doop gaan. De hoofdstukken zelf zijn weer onderverdeeld in korte paragrafen.

Vraag en antwoord 74 van de HC

1. Moeten kinderen worden gedoopt?
2. Wie behoren tot de gemeente?
3. Wat de HEERE belooft

Zondag 26 en 27a van de HC

4. De grond van de dop
5. De doop is geen rustgrond
6. Wat is de waarde van de doop?

Artikel 34a van de NGB

7. Gedoopt in Zijn Naam
8. In de Naam van de Zoon
9. In de Naam van de Heilige Geest

Artikel 34b van de NGB

10. Eén keer gedoopt
11. Heel de kudde

DL, I, 17

- 12 Als kleine kinderen sterven

Dit boek is een herdruk van de uitgave uit 1989 bij uitgeverij Oosterbaan & Le Cointre te Goes.

Baars, A., *U en uw kinderen. De kinderdoop en de Bijbel* (Apeldoorn: De Banier, 2016)

[[Recensie](#) uit De Wekker]

Auteur

In 1974 werd ds. A. Baars (1947) als predikant bevestigd in de gemeente te Urk. Vanaf 1981 was zijn standplaats Dundas, Canada. In 1988 keerde hij weer terug naar Nederland waar hij de gemeente van Middelharnis heeft mogen dienen tot 1996. In dat jaar verhuisde hij naar Woudenberg werd hij hoofddocent aan de Theologische Universiteit te Apeldoorn. Van 2005 was hij daar hoogleraar. In 2014 is hij met emeritaat gegaan.

Introductie

Is de kinderdoop een menselijke vinding, óf vindt ze haar grond in de Bijbel? In dit pastoraal getinte boekje toont prof. dr. A. Baars aan dat de verdediging van de kinderdoop op grond van de Bijbel goede papieren heeft.

Opzet boek

In de inleiding brengt prof. dr. A. Baars de inhoud en opzet als volgt onder woorden:

“Dit boekje gaat over de kinderdoop. Hierbij is het niet mijn bedoeling om alle leerstellingen en praktische kanten van dit onderwerp te belichten. Ook ga ik niet breed in op alle controversen die rond dit sacrament in de loop van de tijd zijn ontstaan. Wat ik voor ogen heb is veel beperkter. Ik wil alleen maar onze gereformeerde opvatting over de kinderdoop duidelijk maken aan de hand van de Schrift. (...) Deze uitgave is als volgt opgebouwd. In het tweede hoofdstuk wordt nagegaan hoe en wanneer de baptistengemeenten zijn ontstaan. Bovendien geef ik een beknopte schets van de bezwaren die daar leven tegen de kinderdoop en de redenen waarom zij uitsluitend de volwassendoop praktiseren. In de daarna volgende hoofdstukken splitsen we de vijf belangrijkste bezwaren die zij inbrengen uit en gaan daarop vanuit reformatisch perspectief breder in. (...) tenslotte buigen we in het negende hoofdstuk de Bijbelse lijnen om naar de praktijk door iets te zeggen over de vraag: ‘Hoe beleven wij onze (kinder)doop?’”

De positieve uiteenzetting van de kinderdoop waarop prof. Baars doelt zijn:

- A. Eenheid van verbond de genade (hfst.3)
- B. Kinderen horen erbij (hfst.4)
- C. De doop in plaats van de besnijdenis (hfst.5)
- D. De huisteksten (hfst.6)
- E. Kinderdoop al in Vroege Kerk gepraktiseerd (hfst.7)

Belt, H. van den, *Een eeuwig verbond. Over de betekenis van de heilige doop* (Groen, 2014)
[\[Inkijkexemplaar\]](#)

Auteur

Ds. H. van den Belt (1971) werd in 1995 tot predikant bevestigd in de hervormde wijkgemeente van Oud-Alblas. In 2000 werd zijn standplaats Delft en in 2004 Nijkerk. Van 2008 was hij docent vanwege de Gereformeerde Bond aan de Universiteit Utrecht. Sinds 2012 is hij bijzonder hoogleraar Gereformeerde godgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Introductie

Als doopouders heb je een zware verantwoordelijkheid. Je belooft je kinderen een christelijke opvoeding te geven. Je verplicht je om hen de Heere Jezus te leren kennen. Wie kan die belofte nakomen?

De auteur neemt doopouders mee in hun voorbereiding op de doopbediening. Hij geeft een korte uitleg van het verbond en de betekenis van de kinderdoop. Vervolgens overdenkt hij in acht korte meditaties het doopformulier. Deze meditaties zijn bijzonder geschikt om in de week voorafgaand aan de doopbediening gelezen te worden.

Opzet boek

Het boek bevat zes hoofdstukken. De eerste vier hoofdstukjes gaan in op de motivatie voor de doop (hfst. 1), de grond van de doop (hfst. 2), de inhoud van Gods beloften (hfst. 3) en de vragen uit het doopformulier (hfst.4) Deze hoofdstukken zijn, evenals de meditaties in hfst. 5, onderverdeeld in korte paragrafen. In hfst. 6 wordt op de doop teruggeblikt onder het kopje "Gedoopt ... en dan?" De schrijfstijl is toegankelijk door de korte zinnen en de informele manier waarop doopouders worden aangesproken.

De eerste uitgave van dit boekje stamt uit 1999.

Deursen, F. van, *Je baby laten dopen. de betekenis en de bediening van de doop volgens het klassieke, gereformeerde doopformulier* (Amsterdam: Buijten En Schipperheijn, 1997)

Auteur

Ds. F. van Deursen (1931) is Nederlands Gereformeerd emeritus-predikant te Barneveld. Als vrijgemaakt-gereformeerd predikant heeft hij gestaan in Barendrecht (1957) en Haarlem (1966). Als Nederlands-gereformeerd predikant heeft hij gestaan in Apeldoorn (1973) en Wezep (1987). In 1996 is hij met emeritaat gegaan.

Introductie

De doop van een baby is een feestelijke gebeurtenis. Terwijl zo'n klein kindje nog van niets weet, verzekert God het reeds van Zijn liefde en trouw en roept Hij het op Hem levenslang te dienen. In dit boekje worden de betekenis en de bediening van de doop, alsmede het recht van onze pasgeborenen op dit teken en zegel uitgelegd aan de hand van het doopformulier. Een passend geschenk voor jonge ouders. De vele vragen, opdrachten, tekstverwijzingen en aanhalingen uit belijdenisgeschriften maken het ook geschikt voor verenigingen en gesprekskringen.

Opzet boek

Download hiervoor de bijlage 'Doopgesprek – je baby laten dopen'.

Graaff, H.G. de, *Dopen is diep* (Zoetermeer: Boekencentrum, 2005)

Auteur

Ds. H.J. de Graaff (1947) werd in 1978 hervormd predikant te Klaaswaal. Daarna diende hij de gemeenten van Loenen aan de Vecht, Scheveningen, Maarssen (1996) en Rotterdam-Centrum (2003). In 2012 is hem emeritaat verleend. Nadien is hij nog van 2013 tot 2017 als pastor en mentor werkzaam geweest in Berkenwoude (wijk 2).

Introductie

Kinderen worden ons door God toevertrouwd en wij zijn geroepen hen op te voeden in zijn richting. Veel ouders nemen deze opdracht serieus en vragen zich af hoe zij die handen en voeten geven. In verschillende gemeenten is gebleken dat het daarom zinvol is om ouders, na de doop van hun kindje, uit te nodigen voor een (opvoedings)kring. Dopen is diep is een handreiking voor deze kringen.

Opzet boek

Het boekje biedt materiaal voor een drietal avonden waarop stil kan worden gestaan bij de betekenis van de doop en bij de geloofsopvoeding van jonge kinderen. De eerste avond komt vooral de betekenis van de Heilige Doop aan de orde. De nadruk valt op de grondlijnen van het klassieke doopsformulier. Het schilderij van Rembrandt, dat de thuiskomst van de verloren zoon verbeeldt, is daarbij behulpzaam. De tweede avond staat de geloofsoverdracht centraal. Invalshoek zijn de levensfasen die een kind in z'n psychologische ontwikkeling doorloopt. Vanuit die optiek wordt gekeken naar de mogelijkheden om het evangelie door te geven aan de jonge kinderen. De derde avond gaat over de (karikatuur)beelden van de levende God die ouders (vaak onbewust) aan onze kinderen doorgeven. Hoe spreken we zuiver en verantwoord over God in de geloofsopvoeding?

Kooten, R. van, *Jij bent gedoopt!* (Houten: Brevier, 2014)

[[Inkijkexemplaar](#); [Recensie](#) in het RD; Artikel met [samenvatting](#) in het RD]

Auteur

Na zijn studie theologie werd ds. R. van Kooten (1950) in 1974 te Goedereede tot predikant in de Nederlandse Hervormde Kerk bevestigd. Na Goedereede volgde Zeist (1978 tot 1988), Soest (1988 tot 2008) en Apeldoorn (2008 tot 2017). Sinds mei 2004 is ds. Van Kooten verbonden aan de Hersteld Hervormde Kerk. Van 2005 tot 2017 was hij tevens docent homiletiek en ethiek aan het Hersteld Hervormd Seminarie.

Introductie

Het formulier om de doop te bedienen is een waardevol document dat alle reformatorische kerken gebruiken. Gedurende zijn 40-jarige ambtsbediening heeft ds. Van Kooten steeds de noodzaak gevoeld te onderwijzen in de betekenis van het sacrament.

Extra waarde wordt aan dit boek gegeven door een uiteenzetting waarom kinderen niet van de doop mogen worden uitgesloten. Deze kwestie is de laatste jaren in reformatorische kringen steeds actueler geworden.

Het boek is door toegevoegde vragen zeer geschikt ter voorbereiding op de doopbediening en ook voor gesprekskringen.

Opzet boek

In dertig hoofdstukken wordt het formulier om de doop aan de kinderen te bedienen uitgelegd. Inclusief de vragen en de gebeden.

Over de vraag voor wie dit boek is bedoeld, schrijft ds. Van Kooten in de inleiding: “Voor iedereen die als kind gedoopt is! Dus ook voor het kinderloze echtpaar dat een doopdienst zo moeilijk vindt. Juist u hebt dit onderwijs nodig om uw kruis vrolijk te kunnen dragen! Ook voor ouders en grootouders van wie kinderen en of kleinkinderen de dienst van de Heere de rug hebben toegekeerd. Uw kind of kleinkind heeft wel gebroken met de Heere, maar de Heere niet met uw kind of kleinkind. De doop is nooit meer ongedaan te maken. En zo kunnen we de Heere aangrijpen in Zijn verbondstrouw en verbondsbarhartigheid om ons zaad tot Zich te trekken. Het boek is vooral bedoeld voor ouders die zich voorbereiden op de bediening van de heilige doop. De hoofdstukken zijn niet lang. Lees iedere avond samen een hoofdstuk door en bespreek de inhoud om zo straks welbewust te treden voor het aangezicht van de Heere. Het boek is ook direct bedoeld voor jongeren als dagboek, in de hoop dat zij gaan beseffen wat het betekent dat ze gedoopt zijn. De titel doet een claim op hen: Je bent gedoopt!”

Korving, H., *U komt de belofte toe en uw kinderen. De kinderdoop in bijbels licht* (Heerenveen: Jongbloed, 2011)

[[Inkijkexemplaar](#); [Recensie](#) van ds. C.A. den Hertog op Bol.com]

Auteur

Ds. H. Korving (1954) werd in 1979 christelijk gereformeerd predikant te Drogeham. Daarna volgde Veenendaal-Pniël (1985), Kerkwerve (1991) en Leerdam (2001). Sinds 2009 is hij predikant op Urk (Maranatha).

Introductie

De kinderdoop staat onder druk. Het bezwaar dat de bijbelse grond ontbreekt, klinkt steeds vaker. En wanneer iemand in onze omgeving zich als volwassene laat dopen terwijl hij of zij ook als kind gedoopt is, kan bij ons de vraag rijzen: waarop is de kinderdoop eigenlijk gebaseerd?

Dit boek biedt een handreiking om daar persoonlijk of samen met anderen over na te denken. Het wil verhelderen wat de bijbelse verbanden en achtergronden van de kinderdoop zijn. Die bezinning is nodig om te voorkomen dat de kinderdoop ‘uit gewoonte’ plaatsvindt. Ook kan zij nuttig zijn in gesprek met gelovigen die een andere visie op de doop hebben.

Opzet boek

In een tiental hoofdstukken bespreekt ds Korving de Bijbelse grond voor de kinderdoop. In de inleiding zegt hij hierover: “Elke generatie zal zich opnieuw rekenschap moeten geven van de vragen die hier liggen.” Het verrassende van dit boekje zijn de lijnen die getrokken worden vanuit de wassingen in het OT (hfst. 1) en de bespreking van de vraag hoe gedoopt moet worden (hfst.9). Hieronder een overzicht van alle hoofdstukken:

- 1 Reiniging in het Oude Testament
- 2 De doop van Johannes
- 3 Het doopbevel
- 4 De uitstorting van de Geest en de bediening van de doop
- 5 Doop en besnijdenis
- 6 Doop en geloof
- 7 De doop en de kinderen
- 8 Jezus en de kinderen
- 9 Onderdompelen of besprenkelen?

10 Evaluatie

De verschillende hoofdstukken zijn onderverdeeld in korte paragrafen, wat dit boekje heel overzichtelijk maakt. De laatste paragraaf van een hoofdstuk geeft een samenvatting van het besprokene.

Lam, H.J., *Van doopzitting naar doopvont* (Zoetermeer: Boekencentrum, 1994)

laatste druk 2012

Auteur

Ds. H.J. Lam (1956) werd in 1980 tot predikant van de hervormde gemeente te Sommeldijk bevestigd. Vervolgens diende hij de gemeenten van Nieuwe Pekela (1982-1988), Harderwijk (1988-1994), Den Ham (1994-1999), Nieuwerkerk aan den IJssel (1999-2004), Rijssen (2004-2008), Ridderkerk (2008-2016). Momenteel is hij werkzaam als geestelijk verzorger te Veenendaal. Van 1998 tot 2008 had ds. Lam zitting in het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond.

Introductie

Dit boek ontstond vanuit de praktijk van de doopcatechese en behandelt in dagboekvorm het klassieke en onovertroffen doopformulier. In een reeks van zeventien dagen wordt dat formulier stap voor stap besproken. Iedere dag bevat de volgende elementen: een gedeelte uit het doopformulier, een Schriftlezing, een meditatie of uitleg, een voorstel voor een te zingen Psalm of lied en een vraag om het gesprek tussen de ouders of tijdens een doopbezoek te stimuleren. De opzet is dat de lezer vrijdag twee weken voor de doopbediening start met het lezen van dit boekje. Het boekje eindigt dan op de doopzondag zelf.

Opzet boek

Dit boekje geeft een bespreking van het doopformulier in dagboekvorm. In zeventien gedeelten wordt zo het formulier behandeld. Voor elke dag is een passend Schriftgedeelte uitgekozen. Om het gesprek te bevorderen wordt bij elk stukje een vraag ter bespreking aangereikt.

Mensink, A.J., *Genade als erfgoed. Het bijbelse recht van de kinderdoop* (Heerenveen: Groen, 2005)

Auteur

Ds. A.J. Mensink werd in 1996 tot predikant bevestigd in de hervormde gemeente van Hei-en Boeicop. Later volgde Emst (2001), Driesum (2006), Krimpen aan den IJssel (2010). Sinds 2017 staat hij in Elburg. Van 2008 tot heden is hij voorzitter van het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond.

Introductie

Steeds vaker zijn kinderdoop en volwassendoop de inzet van hevige, emotionele discussies binnen gezinnen en gemeenten.

Wie dieper doorpraat met hen die de kinderdoop afwijzen, komt uiteenlopende motieven tegen. Een aantal daarvan wordt in dit boek kritisch geanalyseerd. Maar kritiek is als het goed is, ook zelfkritiek: hebben de kerken zelf aanleiding gegeven tot deze ontwikkeling? Hoe komt het dat er bij hen die de kinderdoop voorstaan, vaak zo'n gebrek is aan doorleefd en getuigend geloof? Speelt de doop een wezenlijke rol in ons geestelijk leven?

Opzet boek

In het voorwoord schrijft ds. Mensink dat het boek niet is bedoeld “als strijdschrift tegen allen die de kinderdoop verwerpen, maar als doordenking van en toerusting in het bijbelse spreken over genade, geloof, verbond en (kinder)doop”. De manier waarop hij dat doet is door eerst in te gaan op de plaats van het geloof (hfst. 2) en de weg van het heil in het genadeverbond (hfst. 3). De volgende hoofdstukken gaan in op de kinderdoop. De bijbelse lijnen komen in hfst.4 aan bod. Hfst. 5 geeft een weergave van de doop in de vroege kerk. Vervolgens wordt ingegaan op de diepe betekenis van de doop: een gedompeld worden in de naam van de drie-enige God (hfst. 6 en 7). Divers pastorale vragen worden in de laatste hoofdstukken besproken. Over jong gestorven kinderen (hfst. 8), over kinderen die niet tot hun verstand komen en over kinderen die een andere weg gaan (hfst. 9). Hfst. 10 tenslotte, wil een handvat bieden aan kerkenraden die te maken krijgen met situaties waarin de kinderdoop ter discussie wordt gesteld.

Voor de auteur zelf verwoordt de kern van de betekenis van de doop als volgt: “Het denken over de kinderdoop brengt bij het hart van het evangelie, ja, bij het hart van God. Hoe dichter we bij het doopvont komen te staan, hoe duidelijker we Zijn hart kunnen horen kloppen; het klopt van eeuwige zondaarsliefde.”

Procee G.R., *De heilige doop. Bijbelse grondslag, rijkdom en praktijk van de kinderdoop* (Apeldoorn: De Banier, 2016)

[[Recensies](#) uit o.a. De Wekker]

Auteur

Ds. G.R. Procee (1953) werd in 1984 tot predikant bevestigd in de Christelijke Gereformeerde Kerk te Opperdoes. Daarna volgde Hamilton, Canada (1989). Sinds 2011 is hij weer terug in Nederland, en wel als predikant van de CGK te Middelharnis.

Introductie

Dit boek zet de rijkdom van het sacrament van de Heilige Doop uiteen en geeft een Bijbelse fundering van de kinderdoop. De auteur is van mening dat de exegetische basis voor het verwerpen van de kinderdoop zwak is en wijst de hermeneutische en historische achtergronden van het baptisme aan. Andere belangrijke thema's die aan de orde komen zijn: de verhouding doop en belofte, de relatie doop en jonggestorven kinderen en de doop met de Heilige Geest. Het boek sluit af met een uitleg van het Doopformulier.

Een praktische, Bijbelse uiteenzetting van de doop die vragen beantwoordt waarmee velen worstelen.

Opzet boek

Uit de inleiding nemen we de volgende woorden van de auteur over: “Dit boek plaatst de geldigheid van de kinderdoop in een breder verband. De hoofdstukken 1-3 onderzoeken het verbondskader waarbinnen de doop plaatsvindt, behandelen vervolgens de doop als sacrament en maken daarna het onderscheid duidelijk tussen de christelijke doop en de doop van Johannes. De hoofdstukken 4-7 handelen direct over de doop van gelovigen en hun kinderen in tegenstelling tot enkel de geloofsdoop. De hoofdstukken 8-10 laten zien hoe God de beloften vervult die Hij in de doop geeft en hoe Hij het heil toepast in de harten van zondaren. Dit staat in tegenstelling tot onjuiste opvattingen van de leer van de wedergeboorte door de doop, en de doop met de Heilige Geest. De hoofdstukken 11-12 geven leiding aan ouders met betrekking tot de opvoeding en het opmaat met sterven gedoopte kinderen. Het slothoofdstuk geeft een uitleg van het klassieke formulier voor de kinderdoop zoals deze gebruikt wordt in reformatorische kerken.”

Ruitenburg, P. van, *Je kindje laten dopen* (Houten: Den Hertog, 2016)

Auteur

Ds. P. van Ruitenburg (1953) werd in 1986 tot predikant bevestigd in de Gereformeerde Gemeente te Meliskerke. Daarna volgde Dordrecht (1992). Tot op heden is hij verbonden aan de gemeente in Chilliwack, Canada (1996)

Introductie

We laten onze kinderen niet dopen uit gewoonte of bijgelovigheid, maar omdat God aan ons en onze kinderen Zijn verbond wil verzegelen.

Onze kinderen zijn in zonden ontvangen en geboren, maar ook in Christus geheiligd. Dat zijn grote woorden, die je langzaam op je moet laten inwerken. Belangrijk genoeg om voor en na de Doop over na te denken.

Ds. Van Ruitenburg zet ons stil bij de ernstige en rijke betekenis van Gods verbond, de Heilige Doop en wat we beloven.

Opzet boek

In 33 korte stukjes worden allerlei aspecten van de Heilige Doop onder de aandacht gebracht. Zowel voor de kinderen die gedoopt worden, als voor de ouders en voor de gemeente. Eenvoudige, maar tegelijk diepzinnige stukjes, die zich goed lenen voor dagelijkse bezinning over de betekenis van de Doop gedurende een aantal weken rond de doop.

Vergunst, E.F. & Dekker-van der Kuil, G. *Tussen Mij en u. Over doop en opvoeding* (Leiden: Groen, 6e druk 2006)

Auteur

Ds. E.F. Vergunst (1927-2017) werd in 1956 bevestigd tot predikant in de Hervormde Gemeente te Rijssen. Na Rijssen volgden Ede (1960), Polsbroek en Vlist (1965), Capelle aan den IJssel (1969), Middelharnis (1974), Ridderkerk-Slikkerveer (1979) en ten slotte Zoetermeer (1984). Na zijn emeritaat in 1989 heeft hij tot zijn overlijden in Ridderkerk gewoond.

Introductie

In dit boek staat het onderwijs van de doop centraal. In het eerste gedeelte schrijft drs. E.F. Vergunst over de betekenis van dit sacrament, aan de hand van het doopformulier. In het tweede gedeelte bespreekt drs. G. Dekker-van der Kuil de verantwoordelijkheid van de ouders. Daarbij schetst zij eerst kort de ontwikkeling van het kind, bespreekt plaats en taak van de ouders in de opvoeding en wijst op verschillende hulpmiddelen die bij de godsdienstige opvoeding te gebruiken zijn.

Opzet boek

Ongeveer twee derde van dit boekje gaat over de betekenis van de doop. Uitgangspunt vormt het klassieke doopformulier, besproken onder de volgende 'kopjes': kinderen des toorns, kinderen des verbonds, kinderen der gehoorzaamheid en kinderen der gelovigen. De bespreking van het formulier wordt voorafgegaan door een pastoraal hoofdstuk over de kinderzegen, hetzij door God geschonken, hetzij door God onthouden, hetzij door God ontnomen.

Het tweede deel van het boekje heeft als titel 'Leren en onderwijzen. Over de godsdienstige opvoeding'. Na kort stil te hebben gestaan bij de opvoeding als levenstaak en de ontwikkeling van het kind, wordt de aandacht gericht op de godsdienstige opvoeding. In kort bestek wordt iets geschreven

over vertellen en bijbellezen, het gesprek, het gebed, het zingen, de huisgodsdienstoefening en het Godsbeeld. Deze bijdrage is bedoeld als aanzet voor verdere doordenking van genoemde thema's. Bijvoorbeeld aan de hand van de vermelde literatuur.

De eerste druk verscheen in 1991.

Verhaar, J.J., *Gedoopt in de Naam. Het doopformulier aan Gods gemeente uitgelegd* (Groen, 2017)

Auteur

De hervormde ds. J. J. Verhaar (1950) werd in 1988 predikant in de Hervormde Gemeente te Nieuwerkerk aan den IJssel. Van 1992 tot 2005 stond hij in Houten en van 2005 tot aan zijn emeritering in 2015 was ds. Verhaar predikant te Krimpen aan den IJssel.

Introductie

De Heilige Doop kent net als een geslepen diamant vele facetten die alle met elkaar te maken hebben. Eigenlijk wordt heel het christelijk geloof en het christelijke leven in de doop samengevat. Ds. J.J. Verhaar wil in *Gedoopt in de Naam* de werkelijkheid en de rijkdom van de christelijke doop, zoals die in het klassieke doopformulier wordt weergegeven, naar voren brengen. Hij richt zich op een nauwgezette uitleg van het doopformulier, dat helemaal de theologie van de Reformatie ademt. Daarbij gaat het niet om allerlei beschouwingen over de doop, maar om het geloof in de Naam van de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest.

Opzet boek

In 36 korte hoofdstukjes (meestal 3 a 4 pagina's) wordt het doopformulier besproken. De auteur schrijft in zijn woord vooraf dat het gaat om een beknopte verklaring van het formulier. "De bedoeling was niet zozeer om stichtelijk bezig te zijn maar meer verklarend. Mijn hoop is dat de waarheid van zichzelf uit zal stichten. Ik kan me voorstellen dat dit boekje niet in een adem gelezen, maar wellicht van tijd tot tijd naar behoefte opengeslagen zal worden. De tekst van het doopformulier is de herziene, die is opgenomen achter in het kerkboek met de Herziene Statenvertaling. Het is deze bijbelvertaling die wordt gebruikt."

Vries, P. de, *Paspoort van het Koninkrijk* (Houten: Den Hertog, 2015)

[\[Recensie op website Den Hertog\]](#)

Auteur

Ds. P. de Vries (1956) werd in 1982 tot predikant bevestigd in de Hervormde Gemeente te Zwartebroek-Terschuur. Opheusden volgde in 1987 en Elspeet in 1994. In 2005 werd hij predikant in de Hersteld Hervormd gemeente te Waarder en sinds 2010 is hij dat te Boven-Hardinxveld. Sinds 2005 is hij tevens docent aan het hersteld hervormd seminarie aan de Vrije Universiteit van Amsterdam.

Introductie

De Heilige Doop is het teken en zegel van de vergeving van zonden door het bloed van Christus en van vernieuwing door de Heilige Geest. Heel in het bijzonder betekent en verzegelt de Heilige Doop de inlijving in de ene heilige algemene, christelijke kerk. Wie van de Kerk een levend lidmaat is, mag eenmaal het nieuwe Jeruzalem binnengaan. Daarom luidt de titel van dit boek *Paspoort van het*

Koninkrijk.

Wie gedoopt is moet, niet minder dan zij die toegaan tot het Heilig Avondmaal, zich afvragen of hij of zij wedergeboren is tot een levende hoop. Immers, dan alleen dragen wij het paspoort van de Heilige Doop terecht. Is dat het geval, dan roemen we alleen in Gods genade. Van die genade is de Heilige Doop een teken en zegel.

Opzet boek

Het boek is geschreven zowel voor hen die reeds gedoopt zij als voor diegene die, komend uit de wereld, ernaar verlangen om gedoopt te worden. Om tot een antwoord te komen wie gedoopt mogen worden (hfst. 4 t/m 6), moet eerste duidelijk zijn van de betekenis van de Heilige Doop is (hfst. 1 t/m 3). De auteur gaat hiervoor de Schriftgegevens na, die hij samenbrengt in een doorlopend betoog. Al dan niet tussen haakjes wordt telkens verwezen naar de vindplaatsen. Zijn beschrijving krijgt daardoor wel iets van een leerboek (eenvoudige dogmatiek), wat van de lezer enig doorzettingsvermogen vraagt maar zeker de moeite waard is. Tot slot een overzicht van de verschillende hoofdstuktitels:

1. De instelling en bediening van de Heilige Doop
2. De betekenis van de Heilige Doop
3. De Heilige Doop en het belijden van het algemeen, ongetwijfeld, christelijk geloof
4. De Heilige Doop en de kleine kinderen van de gemeente
5. Kritiek op het dopen van kinderen
6. Eén Heere, één geloof, één doop